

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

08 лютого 2018 р.

Київ

№ 63-р

Про перевірку рішення адміністративної колегії
Львівського обласного територіального відділення
Антимонопольного комітету України
від 27.01.2017 № 2 р/к у справі № 1-02-106/2015

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання першого заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 04.12.2017 № 13-01/181/461 та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ ПЕРЕВІРКИ

- (1) Рішення адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 27.01.2017 № 2 р/к (далі – Рішення) у справі № 1-02-106/2015 (далі – Справа).

2. СТОРОНИ У СПРАВІ

- (2) **Відповідач у Справі** – публічне акціонерне товариство «Львівобленерго» (далі – ПАТ «Львівобленерго», Товариство) (адреса: вул. Козельницька, 3, м. Львів, 79026, ідентифікаційний код 00131587).
- (3) **Заявник у Справі** – товариство з обмеженою відповідальністю «Гранд Лев» (далі – ТЗОВ «Гранд Лев», Споживач) (адреса: вул. Л. Галицького, 98, м. Старий Самбір, 82000, ідентифікаційний код 33505979).

3. РІШЕННЯ

- (4) Адміністративна колегія Відділення прийняла Рішення, яким постановила:
- (5) «1. Визнати, що ПАТ «Львівобленерго» (ідентифікаційний код: 00131587) з 01.01.2014 до 27.01.2017 займає монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом на території Львівської області із часткою 100 % у межах розташування електричних мереж, які знаходяться на балансі (у володінні, користуванні, оперативному управлінні тощо) ПАТ «Львівобленерго» (ідентифікаційний код: 00131587).

2. Визнати, що ПАТ «Львівобленерго» (ідентифікаційний код: 00131587) вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене частиною 1 статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом шляхом дій (встановлення ПАТ «Львівобленерго» (ідентифікаційний код: 00131587) неправомірних вимог № 061565 та № 061870, що призвело до відключення об'єкту ТзОВ «Гранд - Лев» за адресою: вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір, від електромереж), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане у пункті 2 резолютивної частини рішення, накласти на ПАТ «Львівобленерго» (ідентифікаційний код: 00131587) штраф у розмірі 34 000 (тридцять чотири тисячі) гривень.»

4. ПІДСТАВИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ РІШЕННЯ

- (6) Доручення Голови Антимонопольного комітету України від 13.06.2017 № 13-01/181 до службової записки Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства від 15.05.2017 № 128-01/154.
- (7) Розпорядженням першого заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 27.07.2017 № 02/151-р розпочато провадження з перевірки Рішення за власною ініціативою Антимонопольного комітету України (далі – Комітет).

5. ПЕРЕВІРКА РІШЕННЯ

- (8) *Визначення монопольного (домінуючого) становища ПАТ «Львівобленерго»*
- (9) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку в нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (10) Згідно з частиною другою цієї статті монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 (тридцять п'ять) відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.
- (11) Порядок визначення монопольного (домінуючого) становища встановлений Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика визначення монопольного (домінуючого) становища), і передбачає визначення товарних меж ринку, визначення територіальних (географічних) меж ринку і визначення часових меж ринку.
- (12) **Об'єктом аналізу** щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є ПАТ «Львівобленерго».
- (13) **Основними видами ліцензованої діяльності** ПАТ «Львівобленерго» є:
 - передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (ліцензія серії АГ № 500365, що видана Національною комісією, яка здійснює державне регулювання у сфері електроенергетики (далі – НКРЕ);

- постачання електричної енергії за регульованим тарифом (ліцензія серії АГ № 500366, видана НКРЕ);

- виробництво електричної енергії (ліцензія серії АГ № 500384, видана НКРЕ).

Відповідно до Закону України «Про природні монополії» розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) відноситься до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

- (14) ПАТ «Львівобленерго» одночасно має ліцензії на здійснення діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом.
- (15) **Товарні межі ринку** визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів, у межах якої споживач за звичних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

У Рішенні адміністративною колегією територіального відділення **товарними межами ринку** визначено **постачання електричної енергії за регульованим тарифом** власними місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ «Львівобленерго», розташованими у межах Львівської області, а **товаром**, який не має замінників, визначено **постачання електроенергії за регульованим тарифом**.

- (16) Взаємовідносини, що виникають у процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами, регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 № 28, з наступними змінами і доповненнями (далі – ПКЕЕ, Правила), **дія яких поширюється на всіх юридичних осіб та фізичних осіб (крім населення)**.
- (17) Відповідно до пункту 1.2 ПКЕЕ, зокрема, термін та визначення **населення** вживаються в такому значенні:
населення - споживачі електричної енергії - фізичні особи, які з метою задоволення власних побутових або господарських потреб споживають електричну енергію для потреб електроустановок, що належать їм за ознакою права власності або користування, за винятком електроустановок, які використовуються для здійснення в установленому законодавством порядку підприємницької та/або незалежної професійної діяльності.
- (18) Відповідно до пункту 1.3 ПКЕЕ постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, або договору про купівлю-продаж електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом.
- (19) Також відповідно до абзацу другого пункту 10.1 ПКЕЕ споживачі електричної енергії мають право на вибір постачальника електричної енергії.
- (20) Таким чином, у цьому випадку Споживач (ТзОВ «Гранд Лев», юридична особа, яка не відноситься до категорії «населення») мав право укласти договір на постачання електричної енергії як з постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, так і з постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом.
- (21) З огляду на те, що в межах розташування електричних мереж, які знаходяться у власності ПАТ «Львівобленерго», електричну енергію споживачам (юридичним особам та фізичним особам (крім населення)) можуть продавати як постачальник електричної енергії за регульованим тарифом, так і постачальники електричної енергії за нерегульованим тарифом, Відділенням **звужені товарні межі ринку**, оскільки **товаром** у цьому випадку треба розглядати – **постачання електричної енергії юридичним особам та фізичним особам (крім населення)**.

- (22) Виходячи з наведеного твердження Відділення про те, що постачання електричної енергії за регульованим тарифом не має замінників є хибним, оскільки, як зазначено вище, юридичні та фізичні особи (крім населення) мають можливість вибору між постачальником електричної енергії за регульованим тарифом та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом.
- (23) Враховуючи, що Відділенням неправильно визначено товарні межі ринку, висновок Відділення щодо відсутності у ПАТ «Львівобленерго» конкурентів на цьому ринку не відповідає дійсності, адже на території Львівської області, у межах розташування електричних мереж, які знаходяться на балансі (у володінні, користуванні, оперативному управлінні тощо) ПАТ «Львівобленерго», свою діяльність здійснюють постачальники електричної енергії за нерегульованим тарифом.
- (24) Тобто, Відділенням **неправильно визначено ринок товару**, на якому вбачались ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, відповідно **неправильно визначено товарні межі** цього ринку, а відтак положення Методики визначення монопольного (домінуючого) становища застосовано неправильно.
- (25) Отже, **при винесенні Рішення** в частині визнання ПАТ «Львівобленерго» таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у межах розташування електричних мереж, які знаходяться на його балансі (у володінні, користуванні, оперативному управлінні тощо) протягом періоду з 01.01.2014 до 27.01.2017 з часткою 100 відсотків, **норми матеріального права застосовані неправильно**.
- (26) У зв'язку з наведеним є підстави для зміни, скасування чи визнання недійсним Рішення, що передбачені статтею 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (27) ***Вчинення ПАТ «Львівобленерго» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»***
- (28) Рішенням визнано, що ПАТ «Львівобленерго» встановило неправомірні вимоги від 08.07.2015 № 061565 та від 22.09.2015 № 061870, що призвело до відключення від електромереж об'єкта ТзОВ «Гранд Лев» за адресою: вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір.
- (29) Такі дії ПАТ «Львівобленерго» адміністративна колегія Відділення кваліфікувала як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом шляхом дії, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (30) Взаємовідносини, що виникають у процесі продажу і купівлі електричної енергії між виробниками або постачальниками електричної енергії та споживачами, регулюються Правилами користування електричною енергією, затвердженими постановою Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 № 28, з наступними змінами і доповненнями, дія яких поширюється на всіх юридичних осіб та фізичних осіб (крім населення).
- (31) Згідно з пунктом 1.3 ПКЕЕ постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом.

- (32) Пунктом 5.1 ПКЕЕ визначено, що договір про постачання електричної енергії є основним документом, який регулює відносини між постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на закріпленій території, і споживачем та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін.
- (33) Відповідно до пункту 8.1 ПКЕЕ постачальник електричної енергії за регульованим тарифом має право, зокрема, надавати обов'язкові до виконання вимоги щодо приведення належних споживачу розрахункових засобів обліку і схем їх підключення у відповідність до вимог ПКЕЕ та нормативно-технічних документів.
- (34) Під час розгляду справи № 1-02-106/2015 Відділенням встановлено, що між ТзОВ «Гранд Лев» та ПАТ «Львівобленерго» укладено договір на постачання електричної енергії від 17.01.2007 № 53760 (який є чинним) за адресами:
- вул. Л. Галицького, 98, м. Старий Самбір з дозволеною до використання потужністю 3 кВт;
 - вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір з дозволеною до використання потужністю 57 кВт.
- (35) Також на енергопостачання об'єкта за адресою: вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір, було укладено договір про постачання електричної енергії від 26.11.2010 № 53918 між ПАТ «Львівобленерго» та фізичною особою – підприємцем Павліш І.М. (далі – ФОП Павліш І.М.) (орендарем цього приміщення) з дозволеною до використання потужністю 57 кВт.
- (36) **08.07.2015** ПАТ «Львівобленерго» надало ФОП Павліш І.М. на об'єкт: столярний цех за адресою: вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір, **вимогу № 061565** щодо приведення розрахункових засобів обліку і схем їх підключення у відповідність до вимог ПКЕЕ та нормативно-технічних документів, згідно з якою необхідно виконати такі заходи:
- п. 5. Змінити завищені трансформатори струму 150/5, на трансформатори струму, номінальний струм яких відповідає реальному навантаженню на підставі п. 1.5.17 Правил улаштування електроустановок (далі – ПУЄ) до 07.08.2015 згідно з проектним рішенням;
 - п. 7. Встановити комутаційний апарат (автоматичний вимикач) в дообліковому розриві з тепловою вставкою згідно з дозволеною потужністю на підставі п. 1.2 (абзац 21) та п. 3.1 ПКЕЕ; п. 1.5.30 та п. 1.5.36 ПУЄ; табл. 27 додатка 1 до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (далі – ПТЕЕС); ГОСТ 17703-72 та ТУ до 07.08.2015 згідно з проектним рішенням;
 - п. 14. У разі зміни електричної схеми обліку розробити проект встановлення розрахункового обліку електричної енергії на підставі п. 3.1 та п. 3.8 ПКЕЕ до 07.08.2015.
- (37) **22.09.2015** ПАТ «Львівобленерго» надало ФОП Павліш І.М. на об'єкт: столярний цех за адресою: вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір, **вимогу № 061870** щодо приведення розрахункових засобів обліку і схем їх підключення у відповідність до вимог ПКЕЕ та нормативно-технічних документів, згідно з якою необхідно виконати такі заходи:
- п. 5. Змінити завищені трансформатори струму 150/5 на трансформатори струму, номінальний струм яких відповідає реальному навантаженню на підставі п. 1.5.17 ПУЄ до 08.10.2015 згідно з проектним рішенням;
 - п. 7. Встановити комутаційний апарат (автоматичний вимикач) в дообліковому розриві з тепловою вставкою згідно з дозволеною потужністю на підставі п. 1.2 (абзац 21) та п. 3.1 ПКЕЕ; п. 1.5.30 та п. 1.5.36 ПУЄ; табл. 27 додатка 1 до ПТЕЕС; ГОСТ 17703-72 та ТУ до 08.10.2015 згідно з проектним рішенням;
 - п. 14. У разі зміни електричної схеми обліку розробити проект встановлення розрахункового обліку електричної енергії на підставі п. 3.1 та п. 3.8 ПКЕЕ до 08.10.2015;

- п.16. Відновити прилад обліку активної енергії на підставі п. 3.1 та п. 3.8 ПКЕЕ до 08.10.2015.
- (38) На вимогу Відділення від 15.10.2015 № 13/03-601 ПАТ «Львівобленерго» листом від 29.10.2015 повідомило таку інформацію: «Причиною видачі вимоги № 061565 від 08.07.2015 була невідповідність належних споживачу розрахункових засобів обліку і схем їх підключення вимогам ПКЕЕ та нормативно-правових документів, а саме:
- вставки спрацювання існуючих технічних засобів контролю і управління споживанням електричної енергії та величини потужності (автоматичних вимикачів) не відповідали величині дозволеної потужності;
 - рівень фактичного споживання електричної енергії по точці обліку споживача протягом двох попередніх розрахункових періодів до дня видачі вимоги був нижчим мінімально допустимого рівня завантаження схеми обліку згідно п. 1.5.17 ПУЕ та п. 6.21 ПКЕЕ».
- (39) Для отримання висновків щодо дій ПАТ «Львівобленерго» стосовно зазначених вимог Відділення звернулось листом від 10.11.2015 № 13/03-659 до Інспекції Держенергонагляду у Львівській області.
- (40) В Рішенні зазначено, що у зв'язку з цим Інспекцією Держенергонагляду у Львівській області **проведено захід державного енергетичного нагляду в електроустановках** ТЗОВ «Гранд Лев» після якого листом Інспекції Держенергонагляду у Львівській області від 14.12.2015 № 27-23/01-235 повідомлено інформацію, яка стала підставою для початку розгляду Справи.
- (41) Проте, відповідно до приписів Закону України [«Про основні засади державного нагляду \(контролю\) у сфері господарської діяльності»](#), виявлення порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства може здійснюватися органом державного нагляду (контролю) виключно під час проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах, визначених законом.
- (42) За результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) складається акт. Форма акта здійснення заходу з державного енергетичного нагляду (контролю), який мав би бути результатом **проведення заходу державного енергетичного нагляду** Інспекцією Держенергонагляду у Львівській області, затверджена відповідно до [розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.09.2010 № 1850-р](#) «Про забезпечення здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» наказом Міністерства палива та енергетики України від 15.11.2010 № 473.
- (43) Однак у матеріалах справи такий акт відсутній, інформація від Інспекції Держенергонагляду надана у вигляді листа, що дає підстави вважати, що ця інформація не є актом за результатами здійснення **заходу державного енергетичного нагляду**, а є відповіддю на звернення Відділення від 10.11.2015 № 13/03-659.
- (44) Інспекція Держенергонагляду у Львівській області повідомила таку інформацію:
- «При оформленні ФОП Павліш І.М. Вимоги від 08.07.2015 №061565 представники ПАТ «Львівобленерго» **допустили порушення ПКЕЕ**, а саме:
- порушення п.3.4 ПКЕЕ, при оформленні Вимоги від 08.07.15 р. № 061565 **не було вказано прізвище представника споживача, який був присутній при її складенні; відсутній підпис представника споживача та не зроблено відповідний запис про його відмову від підпису;**
 - не оформлявся акт про невідповідність метрологічних характеристик кіл обліку;
 - не виконано позапланової технічної перевірки кіл обліку.

З огляду на порушення процедури оформлення документу Держенергонагляд вважає, **що Вимога від 08.07.2015 № 061565 щодо приведення розрахункових засобів обліку і схем їх підключення у відповідність до вимог ПКЕЕ та нормативно технічних документів є нечинною».**

- (45) Додатково, Інспекція Держенергонагляду у Львівській області надала висновки щодо пунктів вимог № 061870 та № 061565, а саме:
- щодо п. 5: «Схема обліку електричної енергії столярного цеху по вул. Дністрова, 27 в м. Старий Самбір організована електричним лічильником ЦС6803В «Енергомера», який підключений через трансформатори струму Т-0,66 УЗ з класом точності 0,5. Згідно пункту 6.21 ПКЕЕ, у разі встановлення у схемі обліку трансформаторів струму, мінімально допустимий рівень завантаження схеми обліку визначається виходячи з величини мінімального струму первинних обмоток трансформаторів струму, при яких нормується їх похибка. Згідно пункту 1.5.17 Правил улаштування електроустановок допускається застосування трансформаторів струму із завищеним коефіцієнтом трансформації, якщо у разі мінімального навантаження струм у вторинній обмотці трансформатора струму складатиме не менше 0,25 А. **Прямої норми про необхідність заміни завищених трансформаторів струму ПУЕ не містить.**
- (46) Мінімальний струм первинної обмотки трансформаторів струму 150/5 струмоприймачів деревообробного цеху, при яких нормується їх похибка становить 7,5 А. Розрахункове споживання електричної потужності при струмі 7,5 А становить 4 кВт. Згідно додатку № 5 «Перелік об'єктів і точок комерційного обліку Споживача» договору про постачання електроенергії кількість годин роботи споживача складає 8 год, кількість робочих днів у тижні – 6 днів. Згідно додатку № 1 «Обсяги споживання електричної енергії» договору про постачання електроенергії укладеного 16.09.2014 р., договірні помісячні обсяги споживання на 2015 р. складають 1000 кВт год. Для цих величин номінали трансформаторів струму 150/5 **не відповідають вимозі п. 1.5.17 ПУЕ.**
- (47) За твердженням споживача кількість годин роботи електрообладнання столярного цеху, у розрахунковий період, складає 28 годин. Зазначення обсягу електричної енергії за розрахунковий період, складає 28 годин. Значення обсягу електричної енергії за розрахунковий період, визначеного на мінімально допустимому рівні завантаження схеми обліку становить 122 кВт год. Фактичне, обліковане електролічильником споживання електричної енергії по столярному цеху в травні та червні 2015 року (два послідовні розрахункові періоди) склало по 180 кВт год., **що є більшим мінімально допустимого рівня завантаження схеми обліку. Для цих величин номінали трансформаторів струму 150/5 відповідають вимозі п. 1.5.17 ПУЕ.**
- (48) У зв'язку з нерівномірним графіком роботи столярного цеху споживач відповідно до п.4.4 ПКЕЕ звернувся листом (вх. номер Старосамбірського РЕМ 221-2142 від 07.09.2015 р.) до ПАТ «Львівобленерго» щодо внесення змін у договір на електропостачання у зв'язку з зменшенням кількості годин роботи електричного обладнання цеху протягом розрахункового періоду. ПАТ «Львівобленерго» відповідно до п. 4.4 ПКЕЕ протягом 5 робочих днів від дня отримання звернення розглядає заяву споживача та не пізніше 6-го робочого дня від дня отримання звернення письмово повідомляє про результати розгляду заяви. Відповіді на звернення споживач не отримав. На час перевірки змін в договір не внесено. Під час перевірки в Самбірському РЕМ відповіді на це ж питання інспекція Держенергонагляду, також, не отримала.
- (49) Оскільки, завищені коефіцієнти трансформації трансформаторів струму 150/5 не були підтверджені технічною перевіркою, акт про невідповідність метрологічних характеристик кіл обліку не складався інспекція Держенергонагляду робить висновок, **що п.5 Вимоги від 22.09.2015р. №061870 є необґрунтованим»;**

- щодо виготовлення проекту електропостачання цеху та відновлення приладу обліку:

«Згідно п. 5.3 ПКЕЕ, якщо у разі зміни споживача, чи власника електроустановки фактичний стан розрахункових засобів обліку не відповідає вимогам нормативно-технічних документів, відповідні договори з новим власником укладаються після приведення розрахункових засобів обліку у відповідність до вимог нормативно - технічних документів.

Оскільки договір з ФОП Павліш І.М. 26.11.2010 р. був укладений без зауважень, це дає підстави зробити висновок про те, що облік на час укладення договору відповідав вимогам нормативно - технічних документів.

В таких випадках, Вимога про виконання проекту може надаватись тільки при необхідності проведення реконструкції (модернізації) або заміни електричної схеми обліку. Необхідності виконання реконструкції схеми електропостачання приміщення на час надання Вимог не було.»

(50) На підставі інформації, наданої Інспекцією Держенергонагляду у Львівській області відповідно до розпорядження адміністративної колегії Відділення від 30.12.2015 № 108 рп/к, Відділення розпочинає розгляд Справи, про що повідомляє ПАТ «Львівобленерго» листом від 30.12.2015 № 13/03-2429.

(51) У відповідь на цей лист ПАТ «Львівобленерго» повідомляє, що **повністю не погоджується з висновками** Інспекції Держенергонагляду у Львівській області, які містяться в розпорядженні, та заперечує їх, посилаючись на нормативно-правові і нормативно-технічні акти з питань електроенергетики, зокрема **наполягає на правомірності вимоги щодо заміни завищених трансформаторів струму** виходячи з положень пункту 6.21 ПКЕЕ, в якому зазначено, що «...у разі зниження споживачем протягом двох розрахункових періодів середньої фактичної величини споживання електричної потужності та/або обсягу споживання електричної енергії до рівня, який нижче мінімально допустимого рівня завантаження схеми обліку (а саме, значення обсягу електричної енергії, визначеного за показами засобів обліку менше значення обсягу електричної енергії, визначеного як добуток навантаження електроустановок на мінімально допустимому рівні завантаження схеми обліку **на тривалість визначеного в договорі часу роботи струмоприймачів** протягом розрахункового періоду), електропередавальна організація (постачальник електричної енергії) має висунути вимогу до власника цих засобів обліку щодо приведення розрахункового обліку відповідно до вимог нормативно-технічних документів (якщо таке зниження споживання електричної потужності та/або обсягу споживання електричної енергії не передбачено проектними рішеннями».

«Таким чином, зазначає Товариство, час роботи електрообладнання, що використовується для визначення мінімально допустимого рівня завантаження схеми обліку, визначається не за **«твердженням споживача»**, а **згідно умов укладеного договору про постачання електричної енергії»**.

Також Товариство не погоджується з висновком про те, що електропостачання столярного цеху було припинено внаслідок невиконання вимог, а стверджує, що електропостачання було припинено відповідно до пункту 3.1, 3.6 ПКЕЕ та на підставі акта про порушення № 027745, яким виявлено факт використання електричної енергії з непрацюючим приладом обліку електричної енергії.

(52) **Отже, факти та докази, що містяться в матеріалах справи та зазначені у Рішенні Відділення, свідчать про можливе порушення ПАТ «Львівобленерго» законодавства у сфері електроенергетики** та, враховуючи розбіжність у тлумаченні одних й тих самих норм законодавства Інспекцією Держенергонагляду у Львівській області та ПАТ «Львівобленерго», потребують більш фахових технічних висновків для

доведення порушення законодавства у сфері електроенергетики, що виходить за межі повноважень Комітету.

- (53) Відповідно до статті 11 Закону України «Про електроенергетику» органом державного регулювання діяльності в електроенергетиці є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).
- (54) Відповідно до статті 1 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон України «Про НКРЕКП») НКРЕКП є постійно діючим незалежним державним колегіальним органом, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг.
- (55) Стаття 17 Закону України «Про НКРЕКП» визначає функції та повноваження Регулятора, відповідно до яких НКРЕКП, зокрема: розробляє та затверджує нормативно-правові акти, порядки (методики) формування, розрахунку та встановлення державних регульованих цін і тарифів для суб'єктів природних монополій у сферах енергетики та комунальних послуг, а також для інших суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, якщо відповідні повноваження надані Регулятору законом, **забезпечує захист прав та законних інтересів споживачів товарів (послуг), які виробляються (надаються) суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, розгляд звернень таких споживачів та врегулювання спорів, надання роз'яснень з питань застосування нормативно-правових актів Регулятора.**
- (56) Крім того, відповідно до підпункту 15 пункту 4 **Положення про державний енергетичний нагляд за режимами споживання електричної і теплової енергії**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 07.08.1996 № 929 (далі – Положення), завданнями та функціями **Державної інспекції з енергетичного нагляду** (далі – Держенергонагляд) є, **зокрема, здійснення в межах своєї компетенції нагляду за:**
- дотриманням суб'єктами електроенергетики, суб'єктами відносин у сфері теплопостачання і споживання електричної енергії вимог Правил та інших нормативно-правових і нормативно-технічних актів з питань електроенергетики та теплопостачання, зокрема вимог Правил користування електричною енергією, Правил улаштування електроустановок, Правил безпечної експлуатації електроустановок споживача, Правил технічної експлуатації установок споживача;
 - відповідністю стану приладів і систем обліку обсягів виробництва, постачання та споживання електричної і теплової енергії - вимогам нормативних документів.
- (57) Відповідно до пункту 13 Положення, головний державний інспектор України з енергетичного нагляду, його заступники, старші державні інспектори з енергетичного нагляду та державні інспектори з енергетичного нагляду під час виконання своїх функцій мають право, зокрема:
- здійснювати в установленому порядку обстеження електричних і теплових установок та мереж суб'єктів електроенергетики та суб'єктів відносин у сфері теплопостачання і споживачів електричної енергії, а також складати за їх результатами відповідні акти;
 - видавати в межах своєї компетенції суб'єктам електроенергетики, суб'єктам відносин у сфері теплопостачання і споживачам електричної енергії обов'язкові для виконання приписи щодо усунення виявлених Держенергонаглядом порушень нормативно-правових і нормативно-технічних актів у сфері електроенергетики та теплопостачання і здійснювати контроль за їх виконанням;

- вимагати в межах своєї компетенції від суб'єктів електроенергетики, суб'єктів відносин у сфері теплопостачання і споживачів електричної енергії вжиття заходів для усунення виявлених Держенергонаглядом порушень;
 - вимагати від споживачів енергії та суб'єктів електроенергетики дотримання встановлених нормативно-правовими актами режимів споживання електричної і теплової енергії;
 - звертатися до відповідних організацій, які видають суб'єктам господарської діяльності ліцензії на право виконання робіт з проектування, будівництва, реконструкції, монтажу, налагодження, випробування і ремонтно-експлуатаційного обслуговування електричних і теплових установок та мереж, з поданням про порушення ліцензіатами вимог нормативних документів;
- Відповідно до пунктів 14 та 15 Положення приписи, постанови або подання посадових осіб Держенергонагляду можуть бути оскаржені до Держенергонагляду або в судовому порядку.

Оскарження не є підставою для зупинення виконання рішення до його остаточного розгляду відповідно до законодавства.

Законні вимоги посадових осіб Держенергонагляду є обов'язковими для виконання керівниками та посадовими особами суб'єктів електроенергетики, суб'єктів відносин у сфері теплопостачання і споживачів електричної енергії незалежно від форми власності.

Отже, законодавством передбачено механізм врегулювання відносин між суб'єктами електроенергетики та споживачами електричної енергії в частині дотримання ними нормативно-правових і нормативно-технічних актів у сфері електроенергетики.

6. ПІДСТАВИ ДЛЯ СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ

- (58) Статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» визначено, що основними завданнями Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, сприяння розвитку добросовісної конкуренції.
- (59) Антимонопольний комітет України наділений повноваженнями щодо здійснення контролю лише за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (60) Згідно із статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини органів державної влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання; суб'єктів господарювання з іншими суб'єктами господарювання, із споживачами, іншими юридичними та фізичними особами у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (61) Відповідно до статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (62) Для кваліфікації дій суб'єкта господарювання як зловживання монопольним становищем на ринку потрібно встановити:
- а) наявність у суб'єкта господарювання монопольного становища на ринку;

б) наявність певних дій суб'єкта господарювання або бездіяльності, пов'язаної із здійсненням діяльності у сфері, в якій цей суб'єкт займає монопольне становище, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів;
в) неможливість таких дій (бездіяльності) суб'єкта господарювання-монополіста за умов існування значної конкуренції на ринку.

(63) Аналогічна правова позиція міститься у постанові Вищого господарського суду України від 29.06.2016 у справі № 916/3900/15 (далі – Постанова), в якій, зокрема, зазначається: *«...З аналізу статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» випливає, що для притягнення до відповідальності за порушення конкурентного законодавства, має бути доведено наявність реальної загрози ущемлення прав споживачів, а також неможливість вчинення позивачем (в даній справі електропередавальна організація) протиправних дій за умов існування значної конкуренції на ринку надання послуг з електропостачання...»*

(64) Також у Постанові зазначено:

«...Кваліфікуючою ознакою об'єктивної складової такого порушення як зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, є неможливість вчинення позивачем (в даній справі електропередавальна організація) протиправних дій за умов існування значної конкуренції на ринку...

Відповідач (в даній справі територіальне відділення Антимонопольного комітету України) в своєму рішенні мав довести, що в умовах існування значної конкуренції на ринку надання послуг з електропостачання позивач не мав би можливості здійснити розрахунок сум штрафів з порушенням Методики. Проте, з матеріалів справи вбачається, що такі обставини доведені відповідачем не були. Здійснення позивачем розрахунку із невірним застосуванням приписів Методики могло мати місце як в умовах монопольного становища позивача на ринку, так і за умов існування значної конкуренції. Порядок застосування положень Методики не ставиться в залежність від стану конкуренції на ринку надання послуг з електропостачання, відповідачем зворотне не доведено, та судом не встановлено...»

(65) Отже, навіть при наявності порушень Товариством законодавства у сфері енергетики, для притягнення до відповідальності за порушення конкурентного законодавства Відділенням має бути доведено наявність ущемлення інтересів Споживача, а також неможливість вчинення Товариством протиправних дій за умов існування значної конкуренції на відповідному товарному ринку.

(66) За результатами аналізу матеріалів справи та висновків, що містяться в Рішенні, встановлено, що Відділенням не доведено, що при існуванні значної конкуренції на відповідному товарному ринку Товариство не могло здійснити дії (в цьому випадку – встановлення неправомірних вимог № 061565 та № 061870, що призвело до відключення об'єкта ТзОВ «Гранд Лев» за адресою: вул. Дністрова, 27, м. Старий Самбір, від електромереж), які призвели чи можуть призвести до ущемлення інтересів Споживача, та не досліджено належним чином питання щодо ущемлення інтересів Споживача.

(67) У Рішенні лише зазначено, що:

«...Такі дії ПАТ «Львівобленерго» можуть вплинути на діяльність ТзОВ «Гранд - Лев», для прикладу: затримки розвитку господарської діяльності, створення перешкод у провадженні господарської діяльності, зменшення фінансових надходжень, що може негативно відобразитися на фінансовому становищі суб'єкта господарювання...»

Інша інформація щодо дослідження впливу таких дій Товариства на діяльність ТзОВ «Гранд Лев» (ФОП Павліш І.М.), а саме: втрата потенційних замовників, понесення фінансових збитків, недоотримана вигода, та щодо дослідження впливу таких дій

Товариства на конкуренцію на ринку, на якому здійснює свою діяльність ТзОВ «Гранд Лев» (ФОП Павліш І.М.), у Рішенні відсутня.

- (68) Отже, Рішення прийнято при:
- неповному з'ясуванні обставин, які мають значення для справи;
 - недоведенні обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими;
 - невідповідності висновків, викладених у Рішенні, обставинам справи;
 - неправильному застосуванні норм матеріального права під час визначення монопольного (домінуючого) становища.
- (69) Відповідно до частини першої статті 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» неповне з'ясування обставин, які мають значення для справи, недоведення обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, невідповідність висновків, викладених у рішенні, обставинам справи та неправильне застосування норм матеріального права є підставами для зміни, скасування чи визнання недійсним рішення.
- (70) На подання про перевірку Рішення від 04.12.2017 № 13-01/180/461 (далі – Подання), яке було отримано ПАТ «Львівобленерго» 12.12.2017, що підтверджується повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303507905873, пропозицій та зауважень не надходило.
- На Подання, яке було отримано ТзОВ «Гранд Лев» 12.12.2017, що підтверджується повідомленням про вручення поштового відправлення № 0303507905881, пропозицій та зауважень не надходило.
- Заперечення Відділення на Подання, що містились у його листі від 19.12.2017 № 13/09-2441 (вх. Комітету від 19.12.2017 № 12-01/8333), не спростовують висновків Комітету, викладених у рішенні про перевірку.
- (71) Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 57 і 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 45 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Рішення адміністративної колегії Львівського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 27.01.2017 № 2 р/к скасувати та припинити провадження у справі № 1-02-106/2015.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ